

۱. اگر زن مسیحی ای در مرض متصل به موت باشد و پدر، مادر، شوهر و فرزندان او و به طور کلی همه اقوام زرتشتی باشند و فقط نوه عموی ناتنی مادر بزرگ او در زمان مرض متصل به موت او، با مراجعه به یک روحانی مسلمان به

دین اسلام مشرف شود، کدام گزینه در مورد ارث بردن از این شخص صحیح است؟

(۱) ماترک او بر اساس قواعد مذکور در قانون مدنی به خویشاوندان طبقه اول و شوهر او می رسد.

(۲) ماترک او به نوه عموی ناتنی مادر بزرگ او می رسد.

(۳) طبق قانون اساسی و قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه، ماترک او بر اساس قواعد مذهبی مسیحیت تقسیم می شود.

(۴) طبق قانون اساسی و قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیرشیعه، ماترک او بر اساس قواعد مذهبی زرتشتی تقسیم می شود.

۲. اگر ایجاب و قبول هبه گفته شود و واهب قبل از قبض، عین مال را به دیگری بفروشد و سپس مال را به متهب

تسلیم کند، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) پس از تحقق قبض، هبه صحیح و بیع غیرنافذ است.

(۲) بیع از ابتدا غیرنافذ است.

(۳) بیع صحیح و هبه غیرنافذ است.

(۴) هبه باطل است و مشتری می تواند تسلیم عین را مطالبه کند.

۳. کدام یک از اموال زیر نمی تواند موضوع هبه قرار بگیرد؟

(۱) عین کلی

(۲) منفعت آینده

(۳) طلب در صورتی که متهب غیر از مدیون باشد

(۴) حق انتفاع

۴. یک باغ که عرصه آن موقوفه است بین احسان و حمید مشاع است. اگر احسان سهم خود را به علیرضا بفروشد،

کدام گزینه صحیح است؟

(۱) حمید حق شفعه ندارد.

(۲) حمید حق شفعه ندارد مگر این که در بیع خلاف آن شرط شود.

(۳) حمید حق شفعه دارد.

(۴) حمید حق شفعه دارد مگر این که در بیع خلاف آن شرط شود.

۵. الف آپارتمانی را که در رهن دیگری است به نفع دانشجویان دانشکده حقوق دانشگاه اصفهان و شخص (ب) وصیت می کند و بعد از وصیت مجنون می شود و به حال جنون فوت می کند. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) وصیت به علت عارضه جنون باطل است.
 - (۲) وصیت صحیح است و (ب) مستحق نیمی از موصی به خواهد بود.
 - (۳) وصیت به علت تعلق حق مرتهن، غیرنافذ است و اگر مرتهن آن را تنفیذ کند، (ب) مستحق نیمی از موصی به خواهد بود.
 - (۴) وصیت صحیح است و (ب) به نسبت مساوی با دانشجویان دانشکده مذکور، مستحق موصی به خواهد بود.
۶. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) اگر طلبکار صغیر ممیز باشد، اهلیت قبول ضمان وثیقه ای را دارد.
- (۲) در ضمان وثیقه ای برای ضامن باعث برائت مضمون عنه نمی شود.
- (۳) اگر ضامن به طلبکار کمتر از دین داده باشد، زیاده بر آنچه داده نمی تواند از مضمون عنه مطالبه کند.
- (۴) همه موارد.

۷. اگر بایع حواله داده باشد که مشتری ثمن را به شخصی بپردازد و سپس بیع فسخ شود، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) محال علیه در برابر محتال بری می شود.
- (۲) حواله باطل است.
- (۳) محال علیه فقط در برابر محیل بری الذمه می شود.
- (۴) محال علیه در برابر محتال و نیز محیل در برابر محتال بری الذمه می شود.

۸. اگر شرط شده باشد که مرتهن حق فروش عین مرهونه را ندارد، طبق دیدگاه مشهور، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) عقد و شرط هر دو صحیح است.
- (۲) عقد صحیح و شرط باطل است.
- (۳) رهن باطل است.
- (۴) عقد صحیح است ولی رهن اصطلاحی نیست.

۹. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) برای صحت حواله لازم است محیل به محتال و محال علیه به محیل مدیون باشد.
- (۲) برای صحت حواله لازم است محیل به محتال مدیون باشد اما لازم نیست محال علیه به محیل مدیون باشد.
- (۳) برای صحت حواله لازم نیست محیل به محتال و محال علیه به محیل مدیون باشد.
- (۴) برای صحت حواله لازم است محال علیه به محیل مدیون باشد ولی لازم نیست محیل به محتال مدیون باشد.

۱۰. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) صلح در مورد تنازع به استناد غبن قابل فسخ است.
- (۲) صلح عقد لازم است مگر این که بلاعوض باشد.
- (۳) صلح عقد لازم است مگر اینکه در مقام عقد جایز باشد.
- (۴) صلح در مقام ابرای با شرط عوض صحیح است.

۱۱. اگر شمیم به علی وکالت در فروش اتومبیل خود را بدهد و علی بدون قصد خیانت و از سر بی احتیاطی و عدم تحقیق کافی، اتومبیل را به کمتر از قیمت بازار بفروشد، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) بیع غیرنافذ است
- (۲) بیع در مقابل شمیم غیرنافذ است اما علی شخصا مسئول پراخت ثمن است
- (۳) بیع صحیح است
- (۴) بیع در مقابل شمیم غیرقابل استناد است

۱۲. اگر ثنا به نیلوفر ۲۰ میلیون تومان مدیون باشد و به رویا اذن دهد که بدون وجه الکفاله از او کفالت کند، اما رویا با ۲ میلیون تومان وجه الکفاله از او کفالت کند و بعدا موفق به احضار او نشود، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) نیلوفر می تواند ۲ میلیون تومان از رویا و ۱۸ میلیون تومان از ثنا مطالبه کند.
- (۲) نیلوفر می تواند ۲ میلیون تومان از رویا مطالبه کند و رویا می تواند بابت مبلغ پرداختی به ثنا رجوع کند.
- (۳) نیلوفر می تواند ۲۲ میلیون تومان از رویا مطالبه کند و رویا می تواند به میزان ۲۰ میلیون تومان به ثنا رجوع کند.
- (۴) نیلوفر می تواند ۲ میلیون تومان از رویا و ۲۰ میلیون تومان از ثنا مطالبه کند.

۱۳. اقاله کدام یک از قراردادهای زیر باطل نیست؟

- (۱) اقاله
- (۲) ضمان نقل ذمه
- (۳) نکاح
- (۴) وقف

۱۴. کدام گزینه در مورد دین ناشی از عقد معلق صحیح است؟

- (۱) تحقق آن منوط به وقوع معلق علیه است و اگر قبل از وقوع معلق علیه پرداخت شود، قابل استرداد است.
- (۲) تاثیر آن منوط به وقوع معلق علیه است و اگر قبل از وقوع معلق علیه پرداخت شود، قابل استرداد نیست.
- (۳) تاثیر آن منوط به وقوع معلق علیه است و اگر قبل از وقوع معلق علیه پرداخت شود، قابل استرداد است.
- (۴) تحقق آن منوط به وقوع معلق علیه است و اگر قبل از وقوع معلق علیه پرداخت شود، قابل استرداد نیست.

۱۵. کدام گزینه در مورد فسخ اجاره به علت اعسار مستاجر از پرداخت اجاره بها صحیح است؟

- (۱) فسخ اجاره به استناد اعسار مستاجر ممکن نیست.
- (۲) فسخ اجاره به استناد اعسار مستاجر فقط وقتی ممکن است که عین مستاجر به او تسلیم نشده باشد.
- (۳) فسخ اجاره به استناد اعسار مستاجر ممکن است، چه عین به او تسلیم شده باشد چه تسلیم نشده باشد.
- (۴) فسخ اجاره به استناد اعسار مستاجر فقط وقتی ممکن است که مستاجر از زمان انعقاد اجاره معسر باشد.

۱۶. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) حق کسب مذکور در قانون اجاره سال ۵۶ مطلقاً غیرمنقول است.
- (۲) سرقفلی مذکور در قانون اجاره سال ۷۶ حق مخلوطی است که جنبه غیرمنقول آن غلبه دارد.
- (۳) سرقفلی مذکور در قانون اجاره سال ۷۶ مطلقاً منقول است.
- (۴) سرقفلی مذکور در قانون اجاره سال ۷۶ مطلقاً غیرمنقول است.

۱۷. امیرحسین مال مثلی ای را غصب کرده و امین با علم به غصبی بودن، آن مال را از او می خرد. مال به خریدار

تسلیم و در ید او تلف می شود و مثل آن یافت نمی شود. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مشتری باید قیمت حین الادا را به مالک بپردازد و می تواند این مبلغ را از بایع مسترد کند.
- (۲) بایع باید قیمت حین الادا را به مالک بپردازد و در این صورت، مشتری حق رجوع به بایع را ندارد.
- (۳) مشتری باید آخرین قیمت را به مالک بپردازد و می تواند ثمن را از بایع مسترد کند.
- (۴) بایع باید قیمت حین الادا را در صورت مطالبه مالک به او بپردازد.

۱۸. کدام یک از احکام بیع در قانون مدنی استثنا دارد؟

- (۱) مالیت داشتن مبیع
- (۲) منفعت عقلایی داشتن مبیع
- (۳) قدرت بایع بر تسلیم مبیع
- (۴) قابلیت خرید و فروش مبیع

۱۹. در یک بیع، ثمن و مبیع هر دو حال است و مشتری بدون اینکه ثمن را بپردازد، تسلیم مبیع را از بایع مطالبه می

کند و بایع از تسلیم خودداری می کند و در همین دوران مال در ید بایع تلف می شود. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) بیع صحیح است و مشتری باید ضمن را بپردازد و حقی بر بایع ندارد.
- (۲) بیع منفسخ می شود.
- (۳) بیع صحیح است و مشتری باید ثمن را بپردازد و بایع باید مثل یا قیمت مبیع را بدهد.
- (۴) مشتری مختار است بیع را فسخ یا بدل مبیع را مطالبه کند.

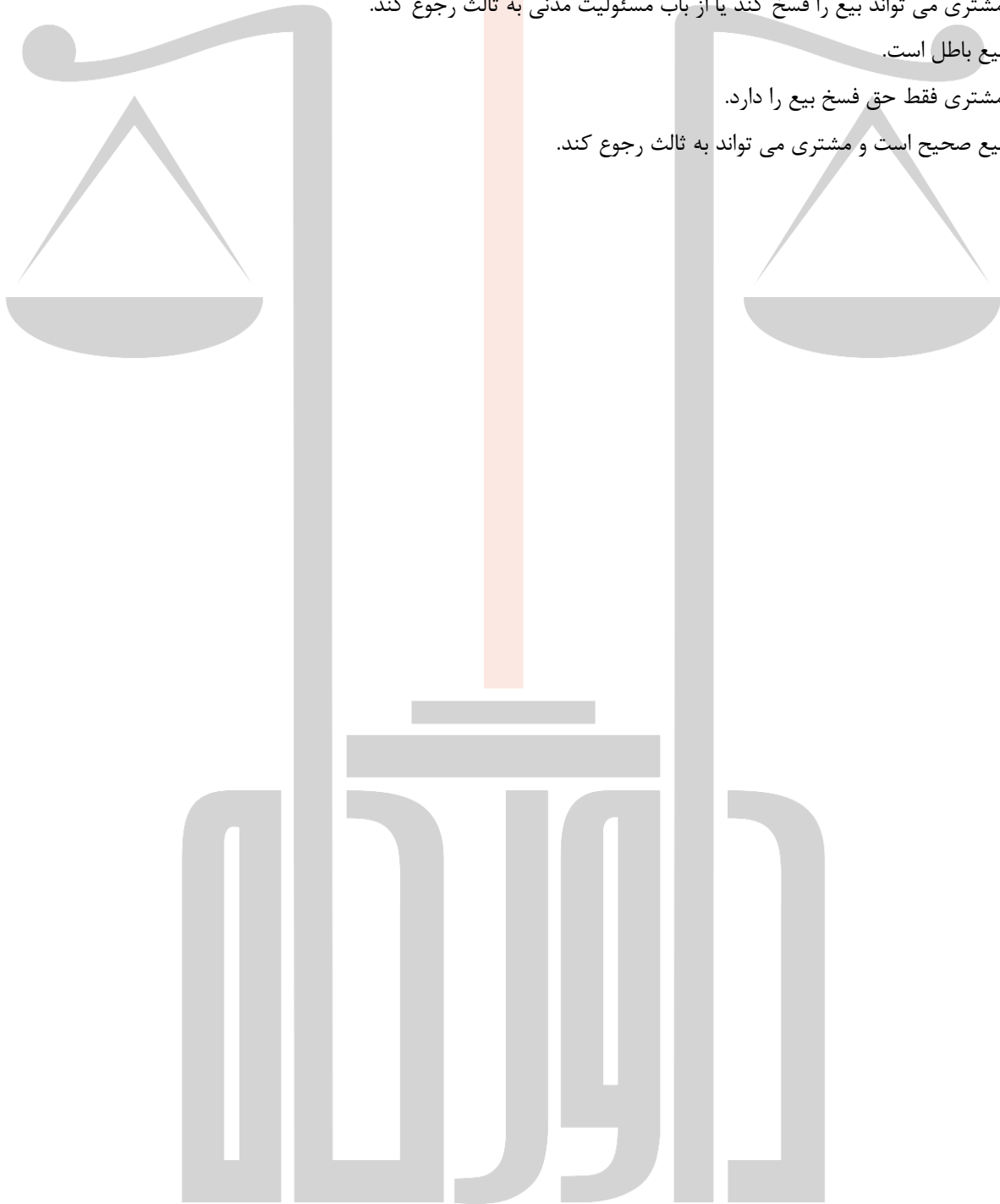
۲۰. اگر ثالثی بدون آگاهی بایع نسبت به مبیع تدلیس کند و یک وصف کمال به مبیع نسبت دهد که صرفاً در نظر مشتری اساسی است اما در نظر بایع و نیز در نظر عرف اساسی محسوب نمی شود. کدام گزینه صحیح است؟

(۱) مشتری می تواند بیع را فسخ کند یا از باب مسئولیت مدنی به ثالث رجوع کند.

(۲) بیع باطل است.

(۳) مشتری فقط حق فسخ بیع را دارد.

(۴) بیع صحیح است و مشتری می تواند به ثالث رجوع کند.

پاسخنامه

سوال ۱: گزینه ۲ صحیح است - هرچند طبق اصل ۱۳ قانون اساسی و قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیرشیعه، ارث بردن از چنین شخصی اصولاً باید تابع قواعد مذهب متوفی باشد، اما حکم قسمت اخیر ماده ۸۸۱ مکرر قانون مدنی، حکم خاص محسوب می شود لذا کل ماترک به شخص مسلمان می رسد، هرچند از لحاظ طبقه و درجه خیلی دورتر از سایر خویشاوندان است.

سوال ۲: گزینه ۴ صحیح است - عقود عینی تا قبل از قبض مال از سوی هر دو طرف قرارداد، قابل رجوع است. زیرا هنوز تحقق نیافته است و فروش مال توسط واهب رجوع ضمنی از هبه است و باعث بطلان هبه می شود و بیع در این حالت صحیح محسوب می شود و طبق ماده ۳۷۶ قانون مدنی، بیع و متصرف ملزم به رد مال به مالک آن یعنی مشتری هستند.

سوال ۳: گزینه ۴ صحیح است. رجوع شود به زیرنویس های ۱، ۳ و ۴ ماده ۷۹۵ و زیرنویس ۴ ماده ۸۰۶ از کتاب قانون مدنی در نظم حقوقی کنونی.

سوال ۴: گزینه ۱ صحیح است - طبق ماده ۸۰۹ قانون مدنی چون بنا و درخت بدون عرصه فروخته شده، حق شفعه وجود ندارد زیرا عرصه موقوفه است و قابل فروش نیست.

سوال ۵: گزینه ۲ صحیح است - اهلیت موصی در زمان وصیت شرط است و تعلق حق مرتهن نیز به خودی خود باعث بطلان یا عدم نفوذ وصیت نیست منتها حق مرتهن باید قبل از اجرای وصیت داده شود و وقتی وصیت برای دو عنوان مختلف بشود، فرض می شود که هر کدام مستحق نصف موصی به است.

سوال ۶: گزینه ۴ صحیح است - ضمان وثیقه ای باعث انتقال دین به ذمه ضامن نمی شود و صرفاً برای طلبکار این حق را به وجود می آورد که در صورت رجوع به مدیون و عدم استیفای طلب بتواند بعد از آن به ضامن رجوع کند. بنابراین چنین عقدی برای طلبکار صرفاً نافع است و طبق مستفاد از ماده ۱۲۱۲ قانون مدنی، صغیر ممیز اهلیت قبول آن را دارد و ابرای ضامن نیز باعث سقوط اصل طلب نمی شود بلکه صرفاً حق اضافی طلبکار را از بین می برد.

سوال ۷: گزینه ۱ صحیح است - طبق ماده ۷۳۳ قانون مدنی در این حالت حواله باطل نیست منتها محال علیه بری می شود و در مورد برائت محال علیه نیز دیدگاه صحیح این است که انحلال عقد اصلی باعث انحلال تبعی حواله نیز می شود بنابراین محال علیه در برابر محتال بری می شود. گزینه ۴ از این جهت غلط است که محیل در برابر محتال بری نمی شود بلکه انحلال حواله باعث می شود که ذمه محیل مجدداً به دینی که به محتال داشته مشغول شود.

سوال ۸: گزینه ۳ صحیح است - در تفسیر ماده ۷۷۸ قانون مدنی عقیده مشهور این است که شرط عدم فروش عین مرهونه خلاف مقتضای ذات رهن است زیرا هدف از رهن این است که مرتهن بتواند از حاصل فروش عین مرهونه به طلب خود برسد و چنین شرطی عقد را بی فایده می کند بنابراین مبطل عقد است.

سوال ۹: گزینه ۲ صحیح است. رجوع شود به مواد ۷۲۶ و ۷۲۷ قانون مدنی.

سوال ۱۰: گزینه ۴ صحیح است - صلح در مقام معامله ممکن است جایگزین بسیاری از اعمال حقوقی باشد و از جمله می تواند جایگزین ابرا نیز بشود که البته معمولاً در چنین حالتی ابرا معوض خواهد بود و می دانیم که ابرای با شرط عوض بلامانع است. در مورد گزینه ۱ رجوع کنید به ماده ۷۶۱ قانون مدنی و در مورد گزینه های ۲ و ۳ طبق ماده ۷۶۰ صلح عقد لازم است چه در مقام عقد جایز باشد و چه در مقام عقد لازم و منظور ماده ۷۵۷ قانون مدنی از جایز بودن صلح بلاعوض، مجاز بودن انعقاد چنین قراردادی است.

سوال ۱۱: گزینه ۳ صحیح است - وقتی وکیل قصد خیانت به موکل را ندارد منتها از سر بی احتیاطی عمل حقوقی ای منعقد می کند که به مصلحت موکل نیست، آن عمل حقوقی نافذ است اما وکیل با رعایت قواعد عمومی مسئولیت مدنی در مقابل موکل مسئول خواهد بود.

سوال ۱۲: گزینه ۴ صحیح است - دین مربوط به وجه الكفاله مستقل از دین اصلی است و اگر مكفول له وجه الكفاله را دریافت کند، این امر مانع استیفای کامل دین اصلی نمی شود. همچنین باید توجه داشت که دین مربوط به وجه الكفاله اصولاً مشمول ماده ۷۵۱ قانون مدنی نیست بنابراین حتی اگر در سوال تصریح نیم شد که مدیون اذن به کفالت بدون وجه الكفاله داده، باز هم باید فرض می کردیم که کفیل اذن چنین امری را نداشته و لذا نمی توانست بابت وجه الكفاله به مدیون رجوع کند مگر این که مدیون صراحتاً اذن به کفالت با وجه الكفاله می داد.

سوال ۱۳: گزینه ۲ صحیح است - قلمرو اقاله محدود به رعایت نظم عمومی، اخلاق حسنه و حقوق اشخاص ثالث است. در صورتی که اقاله قرارداد خلاف نظم عمومی و اخلاق حسنه باشد، اقاله باطل است و در موردی که اقاله مخل حقوق اشخاص ثالث باشد، نفوذ آن منوط به رضای آن شخص ثالث است بنابراین در حقوق ایران اقاله نکاح و وقت باطل و اقاله ضمان نقل ذمه غیر نافذ است. همچنین اقاله اقاله هم باطل است.

سوال ۱۴: گزینه ۱ صحیح است - طبق مستفاد از ماده ۱۸۹ قانون مدنی تاثیر عقد معلق یا به عبارت دیگر تحقق آثار عقد معلق منوط به وقوع معلق علیه است و می دانیم که دین نیز از جمله آثار عقد است بنابراین تحقق دین ناشی از عقد معلق منوط به وقوع معلق علیه است لذا اگر دین ناشی از عقد معلق قبل از وقوع معلق علیه پرداخت شود ایفای نارواست زیرا دینی وجود ندارد و مبلغ پرداخت شده طلب مواد ۳۰۱ و ۳۰۲ قانون مدنی قابل استرداد است.

سوال ۱۵: گزینه ۳ صحیح است - می دانیم که در مورد بیع، اگر مبیع به مشتری تسلیم شده باشد و مشتری پس از آن معسر از پرداخت ثمن شود، بایع حق فسخ به استناد خیار تفلیس ندارد اما در اجاره قطعیت تملیک منافع به صورت تدریجی رخ می دهد و دین مستاجر به پرداخت اجاره بها صرفا در صورت بقای عین مستاجر مستقر می شود لذا عدالت معاضی اقتضا دارد که تملیک منافع نیز به صورت تدریجی و مشروط به امکان تملک اجاره بها تحقق یابد بنابراین در مورد اجاره، موجر همواره حق فسخ به استناد اعسار مستاجر از پرداخت اجاره بها را دارد چه اعسار قبل از انعقاد عقد وجود داشته باشد چه بعد از آن حادث شود و چه عین مستاجر به مستاجر تسلیم شده باشد، چه تسلیم نشده باشد.

سوال ۱۶: گزینه ۴ صحیح است - سرقفی به مفهومی که در قانون ۷۶ به کار رفته صرفا حق تقدم در اجاره مال غیر منقول است و بنابراین مطلقا مال غیر منقول محسوب می شود.

سوال ۱۷: گزینه ۴ صحیح است - طبق مستفاد از مواد ۳۱۲ و ۳۱۷ و ۳۱۸ و ۳۲۳ و ۳۲۶ قانون مدنی در فرض این مسئله غاصب اول و دوم هر دو در مقابل مالک مسئول پرداخت قیمت حین الادا هستند اما درین در اصل بر عهده مشتری است زیرا مشتری غاصبی است که مال در ید او تلف شده است. البته مشتری هم می تواند در حدود ثمن پرداختی به بایع فضولی رجوع کند زیرا ایفای ثمن به بایع، ایفای ناروا بوده است.

سوال ۱۸: گزینه ۳ صحیح است - مطابق ماده ۳۴۸ قانون مدنی اگر بایع قدرت بر تسلیم مبیع نداشته باشد اما مشتری قادر بر تسلیم باشد بیع صحیح است.

سوال ۱۹: گزینه ۲ صحیح است - اگر بایع علی رغم مطالبه مشتری مبیع را تسلیم نکند در حکم غاصب محسوب می شود و ضامن تلف مبیع است منتها باید توجه داشت که این حکم وقتی قابل اجراست که مشتری حق مطالبه مبیع را داشته باشد در حالی که در فرض این مسئله بایع به استناد حق حبس از تسلیم مبیع خودداری کرده لذا در حکم غاصب نیست و طبق ماده ۳۸۷ بیع منفسخ می شود.

سوال ۲۰: گزینه ۴ صحیح است - برای تحقق تدلیس و ایجاد خیار تدلیس لازم است که تدلیس منتسب به شخص طرف معامله باشد و تدلیس از طرف شخص ثالث اگر بدون آگاهی بایع و تبانی با او صورت گرفته باشد، خیار تدلین ایجاد نمی کند.

ارادتمند شما:

احسان نصوحی

داورگاه

davargah.ir